

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 28. januar 2025

Høring om forslag til enkelte endringer i sentralbankloven

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 5. november 2024 vedrørende forslag til enkelte endringer i sentralbankloven. I høringsnotatet skriver Finansdepartementet følgende om avskjæring av regjeringens instruksjonsadgang overfor Norges Bank: «Avskåret instruksjonsadgang gjelder også mer underordnede organisatoriske valg som ansattrepresentantenes rett til å delta i hovedstyrets behandling av administrative saker mv. En endring av dette vil kreve endring av sentralbankloven.» Vi har ikke tatt stilling til de delene av sentralbankloven høringen gjelder, men vi vil foreslå at det samtidig med de foreslåtte endringene også blir gjort endringer i tilknytning til de ansattvalgte medlemmene av hovedstyret:

- Etter sentralbankloven §2-3, annet punkt: «To styremedlemmer velges i tillegg av og blant de ansatte til å delta i behandlingen av administrative saker». Vi foreslår at dette punktet endres til «To styremedlemmer velges i tillegg av og blant de ansatte».
- Vi foreslår videre gjennomgående at begrepet «ansattrepresentant» i sentralbankloven erstattes med «ansattvalgt styremedlem» (se §2-3, punkt fire, bokstav b, og §2-17). Det vil gi en harmonisering med begrepsbruken i aksjeloven.

Vår begrunnelse for forslagene er tredelt. 1) Historisk har det vært gode grunner til å begrense ansattes deltakelse i sentralbankens hovedstyre. Men med sentralbankloven av 2019 og opprettelsen av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet, bortfaller disse grunnene. 2) Det er lite som taler for å gi de ansatte i Norges Bank færre rettigheter til å innvirke på beslutninger som gjelder dem selv, enn for eksempel ansatte i store bedrifter som Equinor eller Telenor, eller statlig eide selskaper som Eksfin, Bane Nor eller regionale helseforetak, som også behandler samfunnsviktige spørsmål i sine styrever. 3) De administrative og faglige sakene som behandles i hovedstyret henger dessuten sammen.

Bakgrunn for forslaget

Historisk har det vært gode grunner til å begrense ansattes deltakelse i sentralbankens hovedstyre. Men med sentralbankloven av 2019 og opprettelsen av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet bortfaller disse grunnene.

Retten til å delta i styret har vært sentralt for demokratiseringen av arbeidslivet. Den rettigheten er det bred politisk enighet om.

At fellesskapet finansierer en virksomhet, kan vanskelig være et argument for å redusere de ansatte i virksomhetens mulighet til medbestemmelse og til å løfte de ansattes perspektiver til de styrende organer.

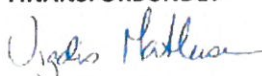
Demokratiseringen av arbeidslivet ble ikke drevet frem av at bedrifter hadde problemer med å opprettholde videre drift og trengte ansattes representasjon i styret for å fatte beslutninger som bidro til det. I Ot. Prp. Nr. 7 1971-72 «Om lov om endringer i lov av 6. juli 1957 om aksjeselskaper» uttrykkes tankesettet bak å løfte ansatte inn i styrer: «Den viktigste begrunnelse for forslagene i denne proposisjonen ligger imidlertid i det idégrunnlag Regjeringen bygger sitt arbeid på. Den ønsker å forme et samfunn slik at alle mennesker i den grad det er praktisk mulig skal få innflytelse på de avgjørelser som gjelder dem selv»³. Den innflytelsesmuligheten mener vi ikke bør forbeholdes ansatte i privat sektor, og vi mener det sender et uheldig signal at staten i egne virksomheter begrenser de demokratiske rettighetene til arbeidstakere i offentlig sektor.

Et moment er også at det alltid vil være skjønnsmessige vurderinger som ligger til grunn for om en sak er administrativ eller faglig. I en del administrative saker er det mye fag (som strategi og budsjett), og i mange faglige saker er det et stort element av administrativt. Ved å ikke delta i fagsakene gis ikke de ansattvalgte styremedlemmene den samme forutsetningen som resten av styret til å forstå de administrative sakene de skal være med å behandle. Og videre kan ansattrepresentantene bidra med viktig innsikt i fagsakene om hvordan forhold vil berøre de ansatte, som styret ikke har eller ikke legger vekt på.

Vi fastholder at det er lite som taler for å gi de ansatte i Norges Bank færre rettigheter til å innvirke på beslutninger som gjelder dem selv, enn for eksempel ansatte i store bedrifter som Equinor eller Telenor, eller statlig eide selskaper som Eksfin, Bane Nor eller regionale helseforetak, som også behandler samfunnsviktige spørsmål i sine styrer.

Med vennlig hilsen

FINANSFORBUNDET

Vigdis Mathisen
forbundsleder

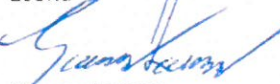
NTL

Pål Kjærstad
2. nestleder

SAMFUNNSØKONOMENE

Helga Bull
generalsekretær

Econa

Gunnar Larsen
Leder samfunn og politikk

³ https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1971-72&paid=4&wid=a&psid=DIVL276&pgid=a_0213